

Lunds Universitet
Statsvetenskapliga Institutionen

STVA22 Konflikt och
Samverkan i Internationell politik
Handledare: Klas Nilsson
VT 2018

Marshallplanen

En motivanalys av USA:s bakomliggande motiv till beslutet
av Marshallplanen

Rasmus Hellmuth 970529-7738
Ludwig Nordblad 970930-2377

Abstract

I denna undersökning har vi tagit på oss uppgiften att undersöka de bakomliggande motiven till beslutet av Marshallplanen. I denna granskning använde vi också hjälp av två teoretiska perspektiv realismen och konstruktivismen för en mer djupare insikt. Efter andra världskrigets slut kunde ingen förutse hur lång tid det skulle ta för Europa att återuppbyggas till sitt tidigare skick. USA såg då detta som en möjlighet att försöka ge Europa de ekonomiska resurser för att påbörja återställandet av Europa. Enligt uttalanden från USA:s dåvarande president Harry S. Truman, Marshall och kongressen fanns det flera olika motiv till varför de valde att verkställa detta ekonomiska bistånd. Enligt realismen handlade beslutet huvudsakligen om att förstärka sin makt mot Sovjetunionen. Men Marshallplanen ledde också till att världshandeln lättare kunde återställas efter andra världskriget och på så sätt gynna USA:s ekonomi. Enligt realismen kunde detta stärka USA:s säkerhet. Å andra sidan hjälpte detta även USA behålla sina egenintressen på flera sätt. USA strävade både efter egoistiska mål samt även moraliska. En inriktning som Truman och Marshall hade var också att hjälpa Europas befolkning från svält och fattigdom. Det handlade även om att förhindra spridningen av kommunism och totalitärt styre in i Europa, detta på grund av att skydda de fria staterna.

Nyckelord: Marshallplanen, Marshall, Truman, Realism, Konstruktivism, Motivanalys, Sovjetunionen, ekonomi, kommunism, militär makt, säkerhet, egenintresse

Antal ord: 9840

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Inledning	3
1.1 Syfte & Frågeställning	3
1.2 Disposition	3
1.3 Teori	4
1.3.1 Realism	4
1.3.1 Konstruktivism	5
1.4 Metod & Material	5
1.4.1 Motivanalys	6
2. Marshallplanen	6
2.1 Tidigare studier	7
3. Uttalanden från USA:s aktörer	9
3.1.1 George C. Marshall	9
3.1.2 Uttalande från USA:s dåvarande president	10
3.1.3 Dialoger, Lagar och rapporter	11
4. Analys	14
4.1 Motiv	14
4.1.1 Truman	14
4.1.2 Marshall	15
4.1.3 Amerikanska regeringen	16
4.2 Perspektiv	18
4.2.1 Analys av motiven enligt realismen	18
4.2.2 Analys av motiven enligt konstruktivismen	20
5. Slutsats och sammanställning	21
6. Referenser	23

1. Inledning

Andra världskrigets slut blev början på en ny era i världshistorien. Det krigshärjade Europa blev ett nytt slagfält mellan väst och öst blocket, i en maktkamp som såg ut att alltmer vinnas av öst. De Europeiska staterna hade inte de ekonomiska resurser som krävdes för att återuppbygga och samtidigt bibehålla stabilitet. För att kunna säkerställa Europas återuppbyggnad krävdes det enorma resurser. USA svarade genom att ge ett oerhört generöst bistånd till Europa i form av Marshallplanen (European recovery program). Idag anses det av många att Marshallplanen var en av de avgörande anledningarna till att Europa kunde återuppbyggas och stabiliseras. Det finns skäligen andra anledningar till att USA faktiskt valde att hjälpa det krigshärjade Europa. Vi anser att det finns andra bakomliggande motiv som vilket fick USA att agera.

1.1 Syfte & Frågeställning

Tiden efter andra världskriget var följt av misär och fattigdom, vilket gjorde att Marshallplanen sågs som en fröjd från ovan. Det finns sannerligen de som anser att Marshallplanens var till för att hjälpa det fattiga i Europa, men det finns också bevis som visar att det existerade andra motiv bakom. Syftet med vår uppsats blir således att försöka studera USA och undersöka vilka faktorer som hade inflytande i beslutet av Marshallplanen. Vi kommer därför att studera två perspektiv. Dels för att skapa en bred synvinkel samt för att för att kunna utföra en mer objektiv analys utan att utgå ifrån ett antagande. Som till följd av detta kommer vi därför att lägga stor betydelse på beslutet utifrån två teoretiska perspektiv; realismen och konstruktivismen.

Vår frågeställning lyder som följande:

- Vilka bakomliggande motiv låg bakom USAs beslut att bistå Europa med Marshallplanen?

1.2 Disposition

Vi kommer börja med att delge vår vision av uppsatsen, genom att förklara vad vi vill åstadkomma och därmed förklara vårt syfte och frågeställning. Därefter kommer vi presentera uppsatsens teoretiska perspektivval vilka handlar om teorin beträffande konstruktivismen samt realismen. I resultatavsnittet redogör vi vidare för studiens resultat, detta blir då en konstruktion av de relevanta teman som framkom under analysen av det

insamlade materialet. I det sista avsnittet diskuterar vi vikten av vårt resultat, vi kommer även ta upp relevanta aspekter runt vidare forskning om ämnet.

1.3 Teori

Uppsatsens teoretiska ramverk konstrueras med hjälp av två olika teoretiska perspektiv inom internationell politik; den första är konstruktivismen vilket påstår att världspolitiken styrs av identiteter och egenintressen, och den andra är realismens teori om att stater endast strävar efter mer makt och säkerhet. Målet med att analysera dessa perspektiv är att eventuellt skapa en teoretisk struktur som kan hjälpa oss klarlägga de bakomliggande orsakerna till beslutet om Marshallplanen. Syftet med att bygga uppsatsen på konstruktivismen och realismen är att försöka utveckla ett ramverk för att analysera förhållandet mellan de två perspektiven och eventuella korrelationer med beslutet. Vi kommer att utgå ifrån *Theories of international relations* (2013) när vi skriver om våra perspektiv. Eftersom vi anser boken ha mer en tillräcklig fakta för att kunna förklara perspektiven.

1.3.1 Realism

Realismens grund lägger fokus på staten som den enda aktören i internationell politik. Teorin argumenterar att stater alltid söker efter möjligheter för att maximera sin makt över andra stater. Realister menar att stormakter strävar efter att ha dominans över andra och att stater alltid kommer att utöka sina relativa makt kapaciteter. Anledningen till detta är på grund av att de internationella relationerna mellan stater är av anarkistisk karaktär. Detta betyder att det internationella systemet består av stater som inte har någon auktoritet över dem. Det finns ingen regering som kan styra över staterna. Alla beslut och handlingar en stat gör är följaktligen endast för att utöka sina vinster och maximera sin säkerhet, om olika länders intressen strider mot varandra kommer det landet med mest makt att försöka bekämpa det mindre landets intressen. (Donnelly 2013 s. 32-34)

Eftersom alla stater ständigt strävar efter att få mer makt måste stater rusta upp sig för att kunna skydda sitt land mot eventuella hot. Enligt realismen är samarbete med andra stater inte ett idealt alternativ när man agerar i utrikespolitiken. Undantaget är att stater samarbetar endast på grund av att förstärka sin säkerhet mot ett särskilt hot. Detta gäller också samarbeten i form av ekonomiskt stöd. Det enda scenariot realister kan ge ut ekonomiska bistånd är om de kan förhindra ett eventuellt hot från ett annat land, eller om det leder till en effekt som indirekt gynnar deras maktintressen. Eftersom hot om krig och konflikter alltid är aktuellt enligt realismen kan säkerhet faktiskt uppnås utöver militär kapacitet. Ett exempel på en vanlig anledning till varför ett land skulle vilja ge ut ekonomiska bistånd är på grund av rädsla. Exempelvis, om ett land känner sig hotad av en motpart är det möjligt att en stat verkställer en sådan handling för att kunna förbättra relationerna med det landet. Man kanske även kan förbättra relationen med en granne för att sedan gå i krig tillsammans mot det

provocerande landet. Detta ses dock som en desperat åtgärd på grund av att pengar istället borde spenderas på en större militär makt, enligt realismen. (Donnelly 2013 s. 42-49)

1.3.1 Konstruktivism

Konstruktivismen tar en helt annan ställning och fokuserar istället på individen och individens inläring. Alla intressen som stater strävar efter att nå är nämligen konstruerade, ett resultat av uppfattningar och interaktioner som gör att stater agerar på ett särskilt sätt. Teorin menar exempelvis att militär makt endast är konstruerat av de aktörer som värderar det. Äkta makt kommer ifrån dess befolkning som formar deras gemensamma identitet. De gemensamma värdena blir då till intressen som dessa arbetar för att uppnå. Dagens förhållanden formas av hur individen ser på en viss situation. Historiska resonemang och erfarenheter kan vara den avgörande faktorn på vad som formar ett lands identitet. Frågan om ett land kommer att ge ekonomiska stöd, starta en union eller förklara krig är primärt utifrån det skapade egenintresset och befolkningens identitet. (Reus-Smit 2013 s. 222-225)

Exempel på hur en stat betonar vikten av normer, ideologier, språk och idéer för att agera i en situation kan avgöras med hur de identifierar den. På grund av detta kan exempelvis ekonomiska bistånd (vilket ses som en materiell struktur) användas på det sättet som statens identitet ser på "vänskap" och "fiendskap". Det är också viktigt att notera att normer och idéer avgör vilken typ av handling är lämplig i en specifik situation, detta påverkar också andra aktörer och deras strukturella sammansättning. (Reus-Smit 2013 s. 235-239)

1.4 Metod & Material

Vi har valt att agera utifrån en fallstudie då vår uppsats avser att tolka de motiv och ambitioner USA utgick från. Just därför kommer vi också endast att se över USA, vi kommer i den mån inte att se över effekterna av Marshallplanen om inte detta anses vara nödvändigt för att kunna förklara ambitionerna från USA:s sida. Ytterligare vill vi förmedla att den tidigare kunskap vi hade om ämnet anser vi själva vara medelmåttig. Vilket medförde att vi fick läsa in oss på ämnet genom dels historiska källor samt offentliga dokument för att kunna bibehålla en neutral syn men samtidigt tillgodose den fakta som är nödvändig.

Vårt arbete kommer i första hand baseras på primära källor gällande beslutet (dvs; dokument m.m.), detta för att kunna skapa en stark bild av i princip den beslutsfattande processen. Vi anser att detta kommer ge oss en trovärdig bild angående vad beslutet handlar om. Vi kommer till följd även analysera dessa källor utifrån våra två teoretiska perspektiv. Vi har även lagt betoning på sekundärkällor i form av vetenskapliga artiklar kring ämnet. Detta valde vi för att ge en ännu bredare bild av ämnet och hoppades på så sätt även få fram kritik och information som vanligtvis inte förekommer i de primära källorna.

1.4.1 Motivanalys

För att på bästa sätt svara på vår forskningsfråga kommer vi att använda oss av en motivanalys. Vårt mål med denna uppsats är att kunna ge förklaringar på handlingar samt att ge upplysning till de bakomliggande motiv till USA:s val att bistå Europa med Marshallplanen. Vårt empiriska material kommer att behandla relevant litteratur och studier som på så sätt kan hjälpa oss dra kopplingar mellan handling och motiv för att således underlätta för oss att dra slutsatser kring motiv indikationer. Syftet med en motivanalys är att kunna kartlägga de medvetna övervägande som görs inför ett beslut. Motivanalyser fokuserar på aktörer som studieobjekt, vilket vi kommer gå in mer på senare (Esaïasson m.fl, 2012, s. 290).

Vi kommer längre in i skedet att behöva göra en distinkt skillnad mellan situationsanpassade och allmängiltiga motiv. Skillnad mellan de två är egentligen relativt vag, då den hubuvsakliga skillnad läggs vid slutsatsdragningen (Esaïasson m.fl, 2012, s. 290-291). För att kunna dra slutsatser kring motiven, behöver vi samla in Empirisk data (Esaïasson m.fl, 2012, s. 295). Även om vi gör detta kommer vi att underbygga med mer fakta i själva analysen vid en senare tillfälle. Eftersom vi anser att vårt huvudsakliga mål är att finna motiven, emellertid vill vi även kunna göra en koppling till de två motiv vi valt. Från den information vi får ut av motivens indikatorer kan vi på så sätt dra en slutsats av de empiriska materialen till motiven. På detta vis kan faktorerna till orsakerna mellan motiven och handlingen redovisas. I denna motivanalys kommer vi endast att hålla oss till hur aktörerna uttalar sig, vi kommer i detta skede inte att undersöka om det fanns gömda motiv till verkställandet av Marshallplanen.

2. Marshallplanen

Vi vill inledningsvis börja denna uppsats med en kort bakgrund rörande Marshallplanen, utifrån det perspektiv våra historieböcker ger, för att ge er som läsare en kortfattad inblick av vad de operationen gick ut på och kort om varför den framfördes. Notera att i detta avsnitt inte kommer förekomma någon analys, utan endast bakgrundsfakta.

Andra världskrigets slut innebar en mängd saker, bland annat innebar det att de deltagande länderna kunde räkna sina förluster och påbörja en återuppbyggnad. För många av de europeiska staterna innebar detta ett massivt problem, då det främst fattades ekonomiska resurser. Europeiska industrier kunde inte längre bistå i försörjningen av sin befolkning. Kol, vilket stod för ca 80% av Europas energi var nu otillräcklig, bristen på jordbruksmaskiner ökade och en svår vinter ledde till svält bland befolkningarna (Sandford Jr, 1982, s. 3). Krisen i Europa blev allt mer drastisk med tiden och situationen fortsatte bara att förvärras. Politiska konflikter började uppstå i fler ideologiska partier och började få grepp om den politiska

makten, bland annat i Grekland, där kommunistpartiet då försökte ta makten med våld (Sandford Jr, 1982, s. 4).

Den amerikanska ekonomin höll sig trots allt stark både under och efter kriget på grund av att landet lyckades att hålla sig oberörd då det inte förekom några större anfall på amerikansk territorium efter Pearl Harbor. De amerikanska förbindelserna med Europa var också relativt starka, men tog en tvär vändning med president Truman. Under hans ledning förändrade USA sin utrikespolitik till att vara mer aktiv och valde att lägga mer fokus på andra stater, till skillnad från tidigare då USA valde att inte lägga sig i andra staters politik helt och hållet. Denna nya politik banade väg för det amerikanska biståndet i form av Marshallplanen (Bland I., "The George C. Marshall foundation").

En plan för att rädda Europa framlades av George C. Marshall, en amerikansk general och politiker. Marshallplanen påstods vara ett enormt bistånd från USA till Europa bestående av ca 13 miljarder dollar i hopp om göra slut på fattigdom, hungersnöd m.m. (Hindley, 1998 , [Marshall C., 1947] , s. 53). Biståndet uppgav främst att hjälpa staterna i väst, eftersom Sovjetunionen såg marshallplanen som ett hot mot deras sfär i form av deras inflytande. Till en början fick Marshallplanen ett motstånd av de mottagande länder, då de ansåg att de i längden skulle bli ekonomiskt beroende av USA. Dock gick det igenom efter lite omarbetning. Marshallplanen ansågs också vara USA:s svar på den växande framfarten av kommunism, vilket man hoppades kunna stoppa genom att återuppbygga och stärka den politiska integriteten och demokratin (Office of The Historian 1). Marshall ansåg att operationen skulle kunna lägga grunden för europeiska institutioner där Europa kunde samarbeta för något större (Marshall C., 1947), vi vet även idag att detta också blivit realiserat i form av EU.

Det finns dock polariserade synvinklar som anser att marshallplanen lyckades med sitt mål eller inte, vilket på det stora hela var att återbygga Europa, genom att bekämpa fattigdom och hungersnöd genom att reparera industrin, infrastruktur m.m. De mottagande länderna använde biståndet på de sätt de ansåg mest gynnsamma för dem själva. För vissa länder var marshallhjälpen vad som lyckades rädda dem från en eventuell kris, medan hjälpen inte var lika viktigt i andra länder. Även om det finns en del kritiker till i vilken mån det faktiskt hjälpte, kan vi inte förneka det faktum att det faktiskt gjorde en enorm skillnad för Europa under en lång tid framöver. Inte blir vi då förvånade över att det finns de som hoppas på en ny "Marshallplan" för krisdrabbade länder, vissa hoppades även på en Marshallplan för Africa. Marshallplanen lade även foundationen för internationella organisationer idag, såsom EU och OECD (Eichengreen, Barry. 2010).

2.1 Tidigare studier

Marshallplanen (officiellt kallat "European recovery program") öppnar upp ett intressant forskningsområde, det är ett brett studieområde som under många år blivit forskat kring. Däremot anser vi det troligt att det finns de aspekter som inte blivit studerade tidigare. Alltså vill vi säga att det finns ett värde av att forska mer på området och därmed öppna upp nya möjligheter för fortsatt forskning. På grund av detta finns det en stor forskningsbas för oss att utgå från och samla in fakta från, samt relatera till tidigare material. Vi har dock valt att inte göra någon specifik avgränsning när det kommer till insamlandet av material. Av det faktum att vi vill låta det vara mer öppet, eftersom en del av de svar vi är ute efter finner vi i de delar som är antingen tagna under eller kort efter perioden av Marshallplanen, samtidigt som det tillkommit ny fakta med tiden som kan spela en avgörande roll för oss. Vi har dock försökt begränsa oss till ett antal forskningar kring ämnet som vi anser lämpas sig väl för våra studier.

Till grund för denna forskning kommer vi därför att basera majoriteten av uppsatsen på primära källor, dock anser vi det även nödvändigt att komplettera med andra källor, som exempelvis böcker, vetenskapliga rapporter i form av tidigare studier (vi hoppas då även att det ger ett mer kritiskt tänkande). Som basis för just detta avsnitt har vi valt att utgå ifrån tidigare studier som lägger ett perspektiv på Marshallplanen. Detta kommer då att utgöra en grund av tidigare studier kring ämnet, för att dels påvisa vad tidigare studier skildrat och samtidigt vårt förhållningssätt till tidigare studier.

Eftersom de tidigare studier vi valt ut är kronologiskt sorterade tillåter detta oss att se en klar och intressant bild av hur studierna ha förändrats med tiden. Till en början har Marshallplanen haft en mer positiv syn på USA:s agerande och fokuserat på biståndet och Europa som basis. Senare studier motbevisar detta "traditionella" sätt och illustrera istället med en mer kritisk ton mot USA vilket indikerar på marshallplanen var en aggressiv handling för att kunna stå emot Sovjetunionen.

Harry Bayard- Prices bok "The marshall plan and its meaning" gör en granskning på den amerikanska regeringens begäran en djup och bred analys av operationen genom att belysa flera perspektiv (Bayard-Price, 1955, s.). Till skillnad från den tidigare nämnda studien, tar denna studie en mer vänlig ton mot USA och hårdare mot kommunismen. Inte nödvändigtvis Sovjetunionen utan enbart den ideologiska aspekten av kommunism. Därav sågs Marshallplanen som en räddning från ett ökat spridande av kommunism (Bayard-Price, 1955, s. 50-51).

Tidigare studier som William C. Cromwells studie belyser relationerna mellan de europeiska staterna och Marshallplanens påverkan. I vilken det indikeras att det fanns ett djupare politiskt spel mellan USA och i princip hela Europa. Cromwell motiverar vidare med vikten i

Trumandoktrinen och, hur den kombinerat med Marshallplanen, utgör grundstenen för den amerikanska anti-soviet politiken. Studien indikerar även på att Marshallplanen var direkt utformat för att motarbeta Sovjetunionen och menar därför att sovjetunionen aldrig varit inbjuden till att ens få ta del av planen. (Cromwell C., 1979, s. 422-443).

Michael Cox & Caroline Kennedy-Pipes studie "The Tragedy of American Diplomacy? Rethinking the Marshall plan" i vilken en granskning av den amerikanska utrikespolitiken kring marshall planen görs för att dra slutsatser kring operationen som en aggressiv handling av USA snarare än av Sovjetunionen och menar att Sovjetunionens handling istället var ett svar på den amerikanska politiken (Cox & Kennedy-Pipe, 2005, s. 101-103). I sin studie beskriver de en mer komplicerad bild av diplomatin mellan de två blocken. (Cox & Kennedy-Pipe, 2005, s. 103-105).

"The Marshall Plan and the creation of the West" skriven av William I. Hitchcock som ingår i bokserien "The Cambridge History of the cold war", tar en djupare analys av Marshallplanens innebörd. Den viktigaste bemärkelsen läggs på hur USA medvetet splittrade Europa och skapade Väst mot Öst. Hitchcock målar upp en bild av politiskt spel där USA skapar en internationell spelplan för att bygga upp Europa, medveten om dess konsekvenser. Likaså anses att den ekonomiska aspekten inte i sin helhet lyckades, utan endast inom viss mån då den slutligen även bidrog till ökad inflation och en ny ekonomisk kris i Europa (Hitchcock I., 2010, s. 154-168).

3. Uttalanden från USA:s aktörer

För att kunna undersöka vårt mål enligt en motivanalys, har vi valt att avgränsa vårt material till ett antal aktörer. Vi kommer lägga fokus på den dåvarande presidenten Harry s. Truman och George C. Marshall. Detta anser vi är givet och inte behöver förklaras ytterligare. Därutöver anser vi det nödvändigt att bredda synen på politiker som agerade, till att även omfatta en större skala av den amerikanska regeringen. Detta på grund av att det förekommer dialoger mellan de styrande organen som har stor betydelse för vårt resultat och dessutom för att de återspeglar USA som aktör och därav av har stor betydelse för vårt slutgiltiga mål.

3.1.1 George C. Marshall

Marshall's betydelse för Marshallplanen var enorm då han vid sin tid som utrikesminister framförde planen. Marshall i denna aspekten återspeglar den amerikanska intresset och planens ursprungliga mål och vision. Vi kommer att börja med att se över Marshall's tal gällande framförandet av Marshallplanen på Harvard, USA, 1947. I detta tal måste vi också vara kritiska till att det inte är det slutgiltiga talet, utan endast ett av de första talen där Marshall faktiskt nämner det för allmänheten. Skälet till att vi valt att belysa detta talet är på grund av det faktum att talet ledde till Marshallplanen. Detta inkluderar även omvärlden som för första gången får ta del av USAs planer.

Han inleder sitt tal med att beskriva den hemska situationen i Europa och gör ett antydande av hur svårt det är för den vanliga människan (detta fokuserar på den amerikanska medborgaren) att förstå situationen, som är så långt borta. Detta följs av en beskrivning av den ekonomiska situationen, vilket det görs en mer ansträngning av att förklara därtill även att måla upp en bild av att alla förbindelser sinsemellan försvunnit. Marshall betonar att den amerikanska hjälpen är nödvändig för att Europa ska lyckas och lägger även vikt vid att det måste vara Amerika som hjälper dem (Marshall C., 1947).

Vi närmare betraktning av detta kan det antas att USA tänker hjälpa Europa till varje pris, där tar det dock en vändning med att han anser istället att initiativet måste komma från Europa och att USA istället enbart ska stå för biståndet. Marshall fortsätter med att måla upp bilden av att världens öde hänger på det beslut som USA tar, i bemärkelsen av att USA måste realisera problemet (Marshall C., 1947).

Vi tänker vidare presentera två intervjuer med Marshall, från 1952 respektive 1953. De två intervjuerna behandlar delar av Marshall's uppfattning om marshallplanen samt det amerikanska intresset i att genomföra dessa beslut. Vi vill dock förtydliga att dessa intervjuer inte innehåller de ställda frågorna, utan endast de givna svaren av Marshall finns med i dokumenten. En annan sak vi vill klargöra är att dessa dokument är kopior av originalet av det faktum att de originella är mycket äldre och svårare att utläsa.

I intervjun från 1952 berättar Marshall att planen var en konsekvens av den besvikelse som blev till följd efter Moskva konferensen (Price B. & Foulke E., 1952, Intervju 1). Moskva konferensen var ett diplomatiskt möte mellan utrikesministrarna av Sovjetunionen, Storbritannien och USA där framtiden av Europa diskuterades. Marshall belyser att Sovjetunionens brist på vilja till att förhandla ledde till att USA fick ta första steget. Vidare berättar Marshall att biståndet i marshallplanen inte skulle dikteras av USA utan av Europa själva (Price B. & Foulke E., 1952, Intervju 1).

I intervjun från 1953 finner vi återigen retoriken som betonar vikten av att USA måste undsätta Europa, däremot till skillnad från tidigare lägger han en hårdare ton mot Sovjetunionen. Han berättar att Sovjet såg ut att försöka skapa mer turbulent i Europa, att skapa kaos ännu en gång (Price B. & Foulke E., 1953, Intervju 2).

Marshall som person har haft en positiv men reserverad inställning till Marshallplanen. Hans inställning har mestadels fokuserat på att USA ska ge verktygen åt Europa, utan att vara det land som drar i repen bakom kulisserna.

3.1.2 Uttalande från USA:s dåvarande president

I vår resultatinsamling av fallet har vi också valt att undersöka Harry S. Trumans uttalanden i förbindelse med Marshallplanen och dess slutgiltiga beslut. Vi ska även försöka ta reda på vilka ambitioner han visade till Marshallplanens verkställning. Detta uttalande gjordes enbart som ett meddelande till kongressen där Truman argumenterar för Marshallplanens verkställning, vilket är anledningen till varför vi specifikt valde att använda detta uttalande.

Harry S. Trumans uttrycker sig själv positivt starkt till Marshallplanen i hans uttalanden till kongressen. Han visar stor tro till ekonomiskt stöd till den helande Europa då han anser att denna åtgärd är det bästa USA kan göra för att rädda de demokratiska staterna av Europa, och även stoppa det följande ekonomiska förfallandet i resten av världen. I Trumans uttalande till kongressen 1947 beskrev han hur situationen i Europa var bortom självständig återhämtning och att ekonomisk assistans från USA kunde rädda den hållbara freden. Han menar i sina första ord att den största prioriteten för det amerikanska folket är att bevara fred överallt i världen. I andra ord syftar han till att USA har ett ansvar att det tredje världskriget aldrig någonsin inträffar. Truman ser även till att påpeka att Europa är väsentlig till det globala handelsnätverket, detta på grund av de östliga exporterna till USA som har hjälpt understödja de varor som skickats från Europa till andra delar av världen. Utan det Europeiska handelssystemet kommer den globala ekonomin och handeln tillslut att urartas, anser Truman. (Truman S., 1947)

Efteråt medger Truman ett ännu större problem när han går in på det amerikanska folkets livsstil och upprätthållandet av dess civilisation. Detta är nämligen den viktigaste faktorn till hur ett land behåller sin integritet, särskilt i en grupp av nationer som Europa, detta är enligt Truman vad som utgör muren för principen om rättvisa, frihet och själva individens värdighet. En politisk kamp kan därför ha möjlighet att bryta ut mellan två ideologier bland de europeiska länderna. (Truman S., 1947)

Han fortsätter med att fästa uppmärksamheten på att världen i helhet inte kan tolerera en situation på denna skala. Detta på grund av att det globala ekonomiska systemet eventuellt kommer att tvingas modifieras, denna följande konsekvens kan potentiellt förstöra friheten och privilegier för att kunna bevara säkerheten, detta gäller även USA. Han påpekar slutligen att USA genom Marshallplanen ska skydda de demokratiska staterna i Europa så att friheten från rädsla och girighet lever vidare. Truman ansåg att Västtyskland också borde få ekonomiskt stöd eftersom deras industrier kan bidra väsentligt till det allmänna samarbetet som krävs för en ekonomisk återhämtning i Europa. (Truman S., 1947)

3.1.3 Dialoger, Lagar och rapporter

Detta avsnitt tar en djupare vinkel och kommer syfta till att ta upp den amerikanska regeringen som helhet. Vi kommer att urskilja de väsentliga delarna ur lagar, godkända program, anslagsmedel och dialoger gällande beslutandet av marshallplanen. Det empiriska materialet är baserat på officiella lagar och dokument samt dialoger från den amerikanska regeringen. Detta kommer då att representera regeringen som aktör (om vi blickar tillbaka på motiv analysen av aktörer) för att således kunna identifiera motiv indikationer. Ur materialet har vi dragit fram de väsentliga delarna för oss samtidigt som vi varit kritiska till att inte bara ta ut den fakten som pekar åt ett håll, utan istället har vi därför huvudsakligen gjort en övergripande sammandrag av innehållet. Material är hämtat utifrån en samlad volym med officiella dokument och dialoger som handlar om Marshallplanen.

European Recovery Program

Mr.Vandenberg från utrikesutskottet framlade rapporten gällande amerikanskt deltagande i European recovery program. De inledande avsnitten fokuserar på situationen utifrån synen och kommer till slutsatsen en amerikansk intervention är avgörande för Europas självständighet och frihet. Deltagande stater syftar främst till Västeuropa, även om en inbjudan till de östra delarna av Europa erbjuds ta del, har det avböjts. Återhämtning av den västtyska industrin ses även som väsentlig för konstruktionen av ett fungerande Europa, med stark industri och teknologi . Mottagande i Europa har varit skilt spritt, från entusiasm till misstanke. Särskilt kommunistpartier och vänsterextrema har varit misstänksamma. Det Europeiska östblocket var till en början entusiastiska till Marshalls tal i Harvard men ändrade efter Sovjetunionen visade sin inställning. Mr.Vandenberg tar även upp östeuropas roll i det hela och betonar att de har kraft att hjälpa eller att stoppa programmet och menar att det lutar åt det sistnämnda. Det syftas även till att Sovjetunionen inlett det så kallade "kalla kriget" mot USA och redan inlett små interventioner för att störa programmets framfart (U.S. Senate, 1948).

To amend the Economic Cooperation Act of 1948

Lag 47, antagen april 1949, syftar till att ändra lagen från 1948. Dock skedde det ingen större förändring då målet förblir detsamma. I sin helhet förklarar den endast hur programmet ska gå till och att USA endast ska hjälpa Europa att nå målet med hjälp av finansiella verktyg. De viktigaste aspekterna i denna lag förklarar att USA har byggt sin marknad utan interna handelsbarriärer och åberopar att detta även skulle gynna Europa. Samtidigt skrivs det att det ligger i det amerikanska folkets intresse att länderna i Europa fullföljer detta för att nå bestående fred och välbefinnande. Vidare beskrivs det att det ligger i det amerikanska folkets intresse att (egentligen sprida pro- amerikansk kultur och politik) stärka individuell frihet, fria institutioner och genuin frihet. (To amend the Economic Cooperation Act of 1948, Pub. L 1948)

Economic Cooperation Act of 1948

Lag 472 formade ett administrativt organ (Economic cooperation administration) med uppsikt över European recovery program. Det skulle även utses ett få antal personer som styrde över organet, samtidigt som dessa skulle ha direkt kontakt med statssekreteraren, vilket i detta fallet är Marshall. Det blir även presidentens uppgift att se till att länder inom den västra hemisfären får biståndet. Även Turkiet och Grekland skulle få ta del av marshallplanen. Bestående del syftar till problemområden vilka skulle kontrolleras och prioriteras. Högst på agendan ligger industri och jordbruk, till följd av återuppbyggandet av europeisk valuta. Samt stärka den internationella handeln hos länderna emellan. (Foreign Assistance Act of 1948, Pub. L, 1948)

Foreign Assistance Act of 1948

Rapporten är skriven av Mr. Eaton från utrikesutskottet gällande "the european recovery program". Till skillnad från de tidigare rapporterna är de inledande delarna en mer påträngande ställning, detta med tanke på att rapporten legaliserar ett mer aktivt militärt deltagande från USA:s sida. Mr. Eaton betonar ett militärt stöd för Grekland, Turkiet och Kina. Vidare läggs det betoning på att ett militärt stöd är ett måste för de områden som mest får utstå de faror som kommunismen utgör. Även risken som Sovjetunionen utgör för övriga Europa tas upp och Mr. Eaton understryker därför att allt de som Européerna kämpat för är i fara. I denna rapport får kommunismen en större betydelse än i de tidigare och vikten läggs på att Europa behöver det ekonomiska biståndet för att säkerställa deras säkerhet på egen hand. Även en geopolitisk synvinkel målas upp av att det kommunistiska blocket försöker säkerställa sin dominans över medelhavet genom att dominera Turkiet och Grekland. En annan viktig punkt som inte betonas mycket men som enligt många har stor relevans idag är oljan. Vilket Mr. Eaton påpekade med att de makthungriga (antas syfta till Ryssland) snabbt skulle kunna få kontroll över. (U.S. House, 1948).

Extension of the European Recovery Program

Rapport 323 från 1949 gällande European recovery program är en rapport angående dess nuvarande status. Enligt kapitel 3 av rapporten framgår det att programmet har haft god framgång och att det för närvarande fungerar. Där framgår att Europa har vunnit över totalitarismen men som nu har uppstått ur en annan riktning (av ordens karaktär förmodar vi att de syftar Ryssland). Det följer även en dialog sinsemellan John Vorys från utrikes kommittén och ambassadör W. Averell Harriman från Economic cooperation administration. Diskussionen emellan dem handlar om det europeiska samarbetet, vilket Mr. Vorys menar är vad Europa söker, ett samarbete mellan de europeiska staterna, vilket även diskuterats i tidigare rapporter och lagar. Även Mr. Harriman menar att ett sådant initiativ måste dels komma från dem själva samt att USA inte beslutar att sätta några krav på detta för att således förhindra den ekonomiska utvecklingen i länderna. (U.S. House, 1949)

Mutual Security Appropriation Bill

Rapport 1124 liknas vid en säkerhetsrapport för USA. Målet med rapporten är att förklara det amerikanska intresset av att skydda Europa. I de inledande delarna förklaras återigen det amerikanska militära stödet, med denna gång till NATO medlemmarna, även återigen med bistånd. En viktig aspekt som tas upp av Mr. Gary ur kommittén för anslag är att Europa ingår i USAs försvars intresse. Mr. Gary menar att om Europa skulle falla, leder detta till att maktbalansen representerat av arbetskraft, rå material och strategiska militära baser skiftar starkt till fördel av Sovjetunionen. Vidare menar Mr. Gary att detta skulle hota USAs existens. Återigen förekommer vikten av att både Grekland och Turkiet får stöd av USA, både ekonomiskt och militärt. (U.S. House, 1952)

4. Analys

I detta kapitel kommer vi att undersöka de olika motiven som lagts fram i vårt empiriavsnitt. Vi kommer att analysera de olika indikatorerna till varför aktörerna har dessa motiv och också försöka få insikt från våra teoretiska perspektiv; realismen och konstruktivismen. Vi kommer även att analysera vilka av dessa motiv är situationsanpassade, vilka är de motiv som påverkades av en viss situation och försöka skilja dessa intentioner med de allmängiltiga. Detta för att få en klarare bild på beslutet av Marshallplanen.

4.1 Motiv

4.1.1 Truman

Vi börjar med att granska Trumans bakomliggande ambitioner i utförandet av Marshallplanen. Det är uppenbart i hans uttalande till kongressen att han är helt positiv till det ekonomiska biståndet till Europa. Europa är enligt Truman en otrolig viktig faktor för överlevnaden av den ekonomiska stabiliteten i hela världen, inte bara för USA eller för Europas ekonomi. Sedan tar han upp betydelsen av att försöka förebygga spridningen av kommunism till de utsatta demokratiska regeringarna i Europa. Dessa är onekligen hans mer vägande argument i hans uttalande, och det kommer bli dessa argument vi kommer att utgå ifrån i analysen av Truman. (Truman S. 1947)

Den första indikatorn som Truman visar är att USA:s ekonomi eventuellt kommer att kollapsa om inte åtgärder tas. Genom att återställa Europas industrier behöver inte världshandeln lida, och på så sätt kan Amerikas ekonomi fortsätta växa som normalt. Utan Europa och Europas omfattande delaktighet i världshandeln hade världsekonomin fallit och många stater världen runt hade fått gå igenom en omfattande depression. (Truman S. 1947)

Att agera utifrån ekonomiska motiv är en vanlig strategi som använts av stater i utrikespolitiska affärer genom alla tider. Detta är förstås någorlunda självklart då en stats ekonomiska makt är essentiellt för dess överlevnad och vidare tillväxt. Det är fullt idealt att argumentera för att detta motiv är anpassat till situationen som USA befann sig i vid denna

tidpunkt. Vi tolkar här att USA hade en möjlighet här att återställa världshandeln, och genom Marshallplanen vinner inte bara USA, utan i stort sett hela världen också. Men på grund av faktumet att stater konstant strävar efter att förbättra sin ekonomi kan detta också ses som en allmängiltig handling. Detta betyder att USA skulle ha genomfört Marshallplanen oavsett situationen endast för att rädda sin egna ekonomiska makt. (Cox & Kennedy-Pipe, 2005, s. 101-103)

“The next few years can determine whether the free countries of Europe will be able to preserve their heritage of freedom. If Europe fails to recover, the peoples of these countries might be driven to the philosophy of despair-the philosophy which contends that their basic wants can be met only by the surrender of their basic rights to totalitarian control.” (Harry S. Truman, 1947)

Detta citat är ett tecken på ett annat tydligt motiv till beslutet av Marshallplanen, nämligen här syftar han till att stoppa den eventuella spridningen av kommunism och totalitärt styre till de europeiska länderna. På grund av den hårda situationen bland de östra delarna av Europa efter det andra världskriget, hade regeringarna i Europa fallit under kommunistiskt hot. Syftet med Trumandoktrinen (1947) är att USA ska ge militärt, politiskt och ekonomiskt stöd till alla demokratiska länder som är hotade av kommunistiska interna och externa krafter. Denna doktrin har haft en stor effekt på USA:s utrikespolitik i kampen mot kommunismen under sin verkan. Mer specifikt handlade doktrinen om att försöka motverka sovjetiska påtryckningar mot Grekland och Turkiet. Eftersom Sovjetunionen var det enda stora kommunistiska styrkan som hotade de europeiska demokratierna kan man dra slutsatsen att Truman doktrinen var direkt riktad mot Sovjetunionen. (Office of the Historian 2)

Indikatorn till detta motiv bör inte helt och hållet handla endast om kommunismens utbredning, utan även USA:s oro för Sovjetunionens expansion in mot Europa och mellanöstern. Om Europa hade kollapsat hade Sovjetunionen blivit ett ännu mäktigare hot mot USA. På grund av spänningarna som uppstått mellan Sovjetunionen och USA efter andra världskriget var detta en av USA:s största fokus, således att försöka undvika att en väpnad konflikt inträffar. Europas försvagade stater efter andra världskriget kunde utgöra lätta mål för Sovjetisk ockupation om inte åtgärder hade tagits för att återställa staterna. Ekonomisk kollaps hade då också inneburit kommunistisk seger i flertal kommande inbördeskrig, vilket eventuellt hade äventyrat staternas politiska stabilitet. Detta är någonting som USA inte har råd med på grund av USA:s strategiska vikt som de innehar i dessa länder, om detta hade gått i förlust till Sovjetunionen hade Amerikas nationella säkerhet försämrats drastiskt. En annan orsak till varför USA måste utkämpa kommunismen i Europa är på grund av auktarismens utbredning som kan leda till en långsam men säker urartning av den internationella freden, detta kan också utgöra ett stort direkt hot mot USA. (Cromwell C., 1979, s. 422-443)

Eftersom USA var tvungen att avstå från sitt vanliga agerande i utrikespolitiken, vilket rörde sig om att undvika utländska förbindelser under fredstid, så kan man dra slutsatsen att detta

motiv var helt och hållet beroende av situationen. Detta för att USA inte traditionellt deltar i utländska konflikter på det västra halvklotet. Det enda undantaget hade varit om USA hade känt sig direkt hotad eller om de kan gynna deras egenintressen.

4.1.2 Marshall

Granskar vi Marshalls tal finner vi ett antal riktlinjer som talet verkar ha följt. Talet indikerar på att Marshall valde att ge en mer öppen bild av det amerikanska intresset när det gäller det ekonomiska biståndet till Europa. Det viktigaste argumentet som Marshall försöker illustrera kan kortfattat summeras utifrån ett citat från talet:

“Our policy is directed not against any country or doctrine but against hunger, poverty, desperation and chaos. Its purpose should be the revival of a working economy in the world so as to permit the emergence of political and social conditions in which free institutions can exist.” (George C. Marshall, 1947)

Detta tydliga motiv återspeglas genom hela talet och pekar mot att Marshall vill ge bistånd till Europa och bekämpa hungersnöd, fattigdom och desperation. Dock ges ingen tydlig bild av hur något sådan ska framkomma. Motivet i fråga kan därför antas liknas en situationsanpassning och behöver därför inte heller vara det verkliga motivet som Marshall egentligen vill få fram. Likaså beskriver William I. Hitchcock i sin studie som vi tidigare nämnt, kring just talets mening. Han menar att motivet med hela talet var att det skulle säljas till den amerikanska befolkningen och även till Europa (Hitchcock I., 2010, s. 156-157). Anledningen till detta är egentligen av det faktum att Europa skulle vilja ta emot USAs hjälp, samtidigt som den amerikanska befolkningen behövde vara med, eftersom det var deras pengar.

Precis som Truman, för även Marshall en hård retorik mot Sovjetunionen och med andra världskrigets slut inser Marshall vikten med att skydda västeuropa från sovjetunionens ökade inflytande som han anser håller på att återigen skapa turbulens i Europa (Price B. & Foulke E., 1953, Intervju 2). Vi kan därför finna ett skäl för USA att agera och finna en indikator på ett motiv liknande vid Truman. Eftersom vi redan täckt detta område i föregående avsnitt lämnar vi det relativt ytligt här. Tidigare officiella dokument indikerar även på att USAs val att konfrontera Sovjetunionen i form av Marshallplanen var ett direkt svar på kalla krigets start (U.S. House, 1952).

4.1.3 Amerikanska regeringen

Analyseringen av den amerikanska regeringen blir aningen mer besvärlig, detta beror på det faktum att de vill skilda åsikterna som föreligger hos varje enskild individ i den amerikanska kongressen, senaten och presidenten i nuläget representerar det amerikanska motivet i sin helhet. Även om de indikatorer vi fått fram pekar åt ett håll kan verkligheten vara något

annat, detsamma gäller för både Truman och Marshall. Samtidigt ska dessa dokument representera USA internationellt och har därför blivit utformade på ett sätt som kommer tas emot bättre av omvärlden.

Ett av de återkommande indikatorerna på ett motiv är upprätthållandet av fria stater i europa, främst väst. Vi finner flera återkommande referenser till detta i lagar och rapporter utgivna av den amerikanska regeringen. Mest notabelt finner vi i Senatens report (1948), i vilken det beskrivs som nödvändigt för USA att fullfölja detta motiv (U.S. Senate, 1948). Likaså förklarar presidents komiteen att det amerikanska intresset i Europas återuppbyggnad blir att skapa stabilitet, fred, demokrati och frihet (Harriman Committee, 1947). Uppenbarligen kan vi även koppla detta till spridandet av en pro-amerikansk bild, vilket är nära kopplat med biståndet från USA. Huruvida vi ska tolka detta ger oss två riktlinjer vi behöver diskutera kort. För det första indikerar materialet på att USAs medverkan i återuppbyggandet av europa kommer att bidra till en mer pro-amerikansk bild, vilket kan därmed ses som en omedveten handling, dock ett motiv i sig själv. Den andra riktlinje som materialet pekar åt är att det faktiskt varit en medveten handling och att motivet därför varit ett allmänntgligt motiv. Vi finner indikationer på detta i ett flertal rapporter och lagar vilket vi tidigare nämnt i vårt Empiriavsnitt.

Den största motivering som framkommer tydligast och som vi kan finna är egentligen helt och hållet baserat på den ekonomiska aspekten, vilket var att rädda den Europeiska ekonomin (o amend the Economic Cooperation Act of 1948, Pub. L 1948). I tidigare hemligstämplade dokument framkommer även att Europa verkligen förlitade sig helt och hållet på att USA skulle undsätta dem, förtroende för USA steg radikalt särskilt efter marshalls tal (U.S State Department, 1947, s.446). Det ekonomiska biståndet var även avgörande för Europas återhämtning, åtminstone enligt USA själva (U.S. House, 1949). Dock finns det studier som menar motsatsen och illustrerar att det endast bidragit till en viss gräns och hänvisar till andra faktorer som bidragit till den Europeiska återhämtningen (Hitchcock I., 2010, s. 154-168).

Ett ytterligare motiv vi funnit gäller splittringen av Europa vilket vi finner bevis för att USA medvetet gjort. Våra aktörer argumenterar inte öppet för att de vill splittra Europa, istället är det snarare något som framkommer vid närmare anblick, mer dolt i själva kontexten. Detta motiv kan även stödjas av tidigare studier av (Hitchcock I., 2010, s.170), dock finns det de som antyder att det var mer ett svar på kommunismens expansion och därför ingen medveten handling (Bayard-Price, 1955, s. 31-32), därav kanske inte heller något motiv. Däremot finns det en stor mängd material som kan tala emot vilket vi menar stödjer vår motivering. Enligt officiella rapporter får vi en inblick av att USA har ett strategiskt intresse av att hålla EUropa inom sin sfär av inflytande av den anledning att det ökar deras militära förmåga och kan utgöra en försvarslinje mot öst (U.S. House, 1952). Vi finner liknande indikationer på ett medvetet motiv genom upprepade ställningstagande till att ge stöd åt de turkiska och grekiska regeringarna som bekämpar kommunismen (U.S. House, 1948). De argumenterar för att det är nödvändigt för USA att hjälpa dem i kampen och att säkerställa sitt inflytande över de

kvarvarande staterna som ännu inte fallit över Sovjetunionens inflytande. Säkerställandet av USAs integritet och försvar mot Öst eller rättare sagt kommunismen är förmodligen det motiv som framkommer som mest troligt tillsammans med det ekonomiska perspektivet. Våra aktörer argumenterar således starkast för dessa två.

De motiv som vi funnit kan kort sammanfattas enligt följande;

- Förhindra en ekonomisk kollaps
- Förebygga spridningen av kommunism
- Splittring av Europa
- Makt syfte
- Undsätta Västeuropa
- Sprida pro-amerikansk kultur
- Fritt Europa

Dessa motiv vi funnit är inte nödvändigtvis alla motiv som ligger bakom USA:s beslut att bistå Europa, alla dokument och dialoger vi funnit påvisar inte helt och hållet de faktiska motiven. Även om det förekommer på pappret betyder det inte att verkligheten är densamma. Vi anser dock att de motiv vi funnit har validitet och grund i materialet och speglar en del av det amerikanska motivet.

4.2 Perspektiv

I detta kapitel kommer vi att dyka djupare i motiven som vi kommit fram till med hjälp av våra två teoretiska perspektiv; realismen och konstruktivismen. Vi kommer här att försöka utreda motiven och ta fram en klarare bild på hur de två perspektiven skiljer på våra motiv.

4.2.1 Analys av motiven enligt realismen

Inom realismen ser stater sin makt som ett vapen, de ser det inte som ett medel. Trots detta får vi inte den indikationen från USA:s regering, detta på grund av att de använde sin makt för att förebygga krig, istället för att uppmuntra krig i sin helhet. Enligt realismen är krig ett normalt tillstånd som världen alltid går igenom regelbundet, detta betyder att en stat måste vara redo för krig runt varje hörn. Om USA hade tänkt realistiskt hade de försökt rusta upp sig för att kontra det växande hotet från östern, Sovjetunionen. Detta är det vanligaste argumentet som skiljer realismen från konstruktivismen. (Donnelly, 2013 s. 45-49) Detta behöver dock inte utesluta idén om att det faktiskt finns realistiska tecken från beslutet av Marshallplanen trots allt. Enligt realismen är statens huvudsakliga prioritet att öka sin säkerhet, och detta är precis det USA strävar efter att åstadkomma, om man tittar på motiven.

Den mest omfattande riktpunkten med beslutet av Marshallplanen enligt Truman och Marshall var att försöka återställa den globala världshandeln, att förebygga fattigdom och kaos. USA:s ändamål med Marshallplanen enligt ett realistiskt perspektiv syftar till att

förstärka USA:s säkerhet mot potentiella konflikter som kan drabba USA (Truman S 1947). Å andra sidan kan i detta fall argumenteras om såvida dessa motiv faktiskt är av realistiskt beteende eller inte. Detta eftersom inom realismen kan ideologiska och ekonomiska sektorer inte ha någon som helst bakomliggande faktorer för att påverka det anarkistiska systemet. Endast staters militära makt är den enda riktiga avgörande faktorn till varför krig uppstår. (Donnelly, 2013 s. 42-44) Å andra sidan kan ekonomisk stabilitet också ses som en bidragande faktor till ökad säkerhet för USA. Detta för att om USA kan rädda sin egna ekonomiska makt kan de spendera mer pengar på att rusta upp sig, enligt realismen, samt kan potentiella internationella tensioner undvikas.

Även om USA inte lägger all ekonomisk makt på att förstärka sin militär finns det andra metoder de kan använda för att undvika att konflikter bildas, och på så sätt förstärka sin säkerhet. Slutsatsen man kan dra här är att USA agerade realistiskt i den mån att de huvudsakligen ville förstärka sin egen säkerhet mot Sovjetunionen. Dock är det svårt att tolka motivet gällande USA:s antikommunistiska ambitioner i Europa enligt ett realistiskt perspektiv, detta eftersom det inte utgör något direkt militärt hot mot USA. Å andra sidan är det viktigt för USA att hålla borta kommunismen på grund av Sovjetunionen, detta eftersom Sovjetunionen utgör det direkta hotet. Detta gäller också motivet berörande fattigdom och de andra moraliska motiven. Realismen förklarar varför det är av största vikt för USA att stoppa Sovjetunionens expansion. Realismen förklarar även varför det är vitalt för USA att bevara sin position vid den östra delen i Europa. För att kunna åstadkomma detta måste USA anpassa sig till situationen som de befinner sig i för att behålla sin strategiska fördel i Europa mot Sovjetunionen i ett eventuellt krig. (Cox & Kennedy-Pipe, 2005, s. 103-105)

Om vi analyserar vidare på det ekonomiska motivet och även lägger till indikatorn om ett fritt Europa finner vi en annan infallsvinkel även kopplad till realismen. Jack Donnelly (2013) refererar ofta till Kenneth Waltz vilket syftar till att stater inte endast behöver ha aggressiva mål som syftar till att antingen ta från andra eller rusta upp sig själv. Utifrån det kan det antas att USA agerade efter nationell stolthet och såg det mer som deras uppgift att utöva deras makt för att uppnå välstånd (Donnelly 2013, s. 43). Även om USA utgick från ett egenintresse i den mån att de ville säkerställa sin egna ekonomi, utgick detta i att först stabilisera den Europeiska ekonomi (To amend the Economic Cooperation Act of 1948, Pub. L 1948). I omfånget av ett fritt Europa finner vi det självklart att USA, baserat på detta, såg hotet från Sovjetunionen eller snarare kommunismen i sin helhet och agerade. Hade kommunismen från Sovjetunionen expanderat hade det hotat USA, vilket det inte tillåts enligt det realistiska perspektivet. Ett fritt Europa utformade där utav en grundsten i den amerikanska försvarslinjen.

De finns de som framför teorin angående att USA gjorde en medveten splittring av Europa just för att skapa en barriär mellan sig själva och sin fiende (Hitchcock I., 2010, s. 154-168), även framkommande i samtliga dokument finner vi indikationer på ett realistiskt agerande med fokus på att skapa en barriär gentemot Sovjetunionen. Det går därav att tolka den så

kallade sovjetiska aggressionen som en aggressiv handling gentemot säkerhetsdilemmat. Detta kan då användas för att förklara motiven av USA som i detta avseende används för att motarbeta Sovjetunionen. Däremot finns det inte en direkt linje som säger en stat som agerar utifrån ett realistiskt perspektiv måste agera efter antingen krig eller fred (Donnelly, 2013, s. 52). Givetvis går detta utifrån det realistiska perspektivet att tolka som ett egenintresse och USA handlade därför helt enligt sina egna intressen och normer. Enligt realismen finns det heller ingen anledning till varför USA vill hjälpa Europas befolkning för att skona dem från fattigdom och svält. Å andra sidan går det att argumentera för att USA hade i åtanke att förbättra relationerna med Europa med moraliska motiv. Om USA förbättrar sina relationer med Europa kan det följaktligen gynna USA:s säkerhet. (Donnelly 2013, s. 42 - 43)

4.2.2 Analys av motiven enligt konstruktivismen

När det gäller konstruktivismen förklarar också detta perspektiv en stor del till varför USA valde att gå igenom med Marshallplanen. Konstruktivismen inom detta ämne förklarar precis som realismen en mer egoistisk bild på motiven till beslutet av Marshallplanen. Europa utgjorde en del av världen där USA hade vitala intressen som de var tvungna att försvara. Man kan argumentera för att USA:s mål var att stärka sin ställning i samtliga delar av världen för att gynna sina intressen. Enligt konstruktivismen kan USA endast agera utifrån sina egenintressen vilket inkluderar USA:s ekonomi. (Reus-Smit 2013 s, 222-224) Om den ekonomiska balansen i världen hade raserats så skulle USA vara i en situation där de inte längre kunde uppfylla sina egenintressen. Detta är en verklig bild på hur det såg ut, detta eftersom USA:s ekonomiska makt är väsentlig för att kunna fortsätta bibehålla sina intressen. När det gäller USA:s antikommunistiska motiv i Europa syftar USA här enligt konstruktivismen endast till att stoppa Sovjetunionens aggressiva utbredning in i de östra delarna av Europa. (Reus-Smit 2013 s, 228-229)

Motivet angående bekämpning av kommunismen kan undersökas som ett försvar medan deras sanna intentioner enligt konstruktivismen ligger i att försöka behålla sin strategiska fördel mot Sovjetunionen. Detta för att spridningen av kommunismen i Europa inte är inom Amerikas intressen, betydelsen här är att USA inte kan ta nytta av att enbart förhindra spridningen av kommunism och totalitärt styre. Det måste finnas något annat som kan direkt gynna USA för de att spendera resurser på. Dock kan man argumentera för att det faktiskt var inom USA:s intressen att skapa en hållbar fred inom Europa, detta motiv kan då spåras tillbaka till skälet om att återställa världshandeln. (Truman S, 1947) Detta eftersom ett europeiskt inbördeskrig hade försämrat den ekonomiska situationen för USA ytterligare. Men precis som USA:s strävan med att bekämpa kommunismen så är argumentet om fred också en slags ursäkt för att vidare rättfärdiga beslutet, detta enligt det konstruktivistiska perspektivet. (Reus-smit 2013 s, 233-235)

Europas situation efter kriget utgjorde en möjlighet för USA att sprida sina egna värderingar och möjliggöra en expansion av amerikansk kultur och idéer. Enligt det konstruktivistiska tänkandet sammanför lika värderingar stater och skiljer såväl på vän mot fiende (Reus-smit, 2013, s. 224). Denna kulturella spridning lyckades och skapade därav Väst mot Öst, likaså utgjorde det amerikanska idealet ett motiverat perspektiv utifrån det konstruktivistiska synsättet. USA gör alltså en strävan av vad de anser att Europa skulle se ut som och gör detta för att efterlikna dem själva. Vilket därmed belyser deras identitet och dessutom påvisar detta deras intresse vilket leder till deras agerande (Reus-Smit, 2013, s. 224). Motivet skulle kan därför stärkas av Samuel P. Huntingtons teori(civilisationernas kamp (Reus-Smit, 2013, s. 237). om att stater föredrar andra stater med liknande kulturella värderingar. Sett ifrån det konstruktivistiska perspektivet innebär detta i princip vad vi tidigare diskuterat.

Det kulturella spridandet skildrar alltså att utifrån ett konstruktivistiskt perspektiv USA:s strävan efter att få Europa i detta fall som "allierad" och agerar därmed utefter vad de anser är rätt, även om realiteten endast borde ge bistånd och därmed inte försöka lyfta fram egna idéer och värderingar. Ett annat motiv som då faller ihop är splittringen av Europa, som då tycks mena att USA gjorde en medveten splittring för att säkerställa Västeuropa.

Konstruktivismen och makt ser inte likadant på realismens uppfattning av makt, dock kan det inte härledas att realister har en unik syn på makt (Reus-Smit, 2013, s. 236 och utefter detta kan USA:s agerande tolkas på flera sätt. I ett maktsyfte kan vi tolka USA:s val av Marshallplanen att ge bistånd för andra stater ska uppfatta agerandet som ett legitimt skäl. Av detta kan vi vidare tolka valet av att hjälpa Västeuropa, för att de ska uppfatta USA ur ett visst perspektiv och därmed legitimera deras politiska makt (Reus-Smit, 2013, s. 236). Vi kan därför göra ett liknande antagande om att USA valde att bistå Västeuropa utifrån ett egenintresse. Däremot ger biståndet även upphov till att USA agerade utifrån ett moraliskt perspektiv i enighet med biståndet de gav till Europa.

5. Slutsats och sammanställning

I detta avsnitt kommer vi att gå över vad vi har kommit fram till gällande vår frågeställning i helhet, samt återkoppla till våra två perspektiv. Som konklusion kan vi säga att vi har hittat en rad möjliga indikationer till motiv, samt dess förklaringar med hjälp av att förankra dessa i de två teoretiska perspektiven realismen och konstruktivismen. I studien har vi kunnat se att det finns tydliga indikatorer och anledningar till alla motiv som vi hittat från Trumans, Marshalls och regeringen i sin helhets uttalanden. I vår undersökning har det varit uppenbart att USA:s beslut om Marshallplanen har bestått mest av egoistiska motiv, med syfte att stärka de amerikanska intressena.. Detta för att USA enligt Truman, Marshall och kongressen inte strävade efter att offra en stor del av dess ekonomiska resurser för att förlora i det långa loppet, utan istället för att gynna sina intressen och sin nationella säkerhet. Detta kan man återigen utvärdera av de motiv som USA uttalade.

Alla indikationer som man kan tolka från motiven pekar på att USA endast gick igenom med Marshallplanen för att beskydda sina egna intressen. Å andra sidan kan man argumentera för att detta beslut också var ett ingripande för att behålla freden efter andra världskriget. Detta för att skydda demokratin i Europa, och även för att sätta tillbaka världsekonomin i sitt ursprungliga skick. Man kan i detta fall anmärka att USA också hade moraliska motiv till beslutet av Marshallplanen. USA var i en situation där de helt enkelt kunde vinna i båda områden. Faktumet att utförandet av Marshallplanen kunde förbättra deras ekonomiska kapacitet i det långa loppet, och samtidigt kämpa emot det kommunistiska trycket från Sovjetunionen gjorde detta motiv ett enkelt beslut för den amerikanska staten. USA hade också här ett tillfälle att genomdriva sina moraliska ambitioner vilket kunde leda till ytterligare positiva följder i relationerna mellan Europa och USA. Det är tydligt i Trumans och Marshalls uttalande att Marshallplanen också endast handlade om att hjälpa Europa bara för att skona Europas befolkningar från fattigdom och svält.

USA var väldigt drivna i den mån att de försökte bygga stabilitet så snabbt de kunde och insåg även vikten av att skapa så många allierade så fort så möjligt för att kontra det hot de såg från Sovjetunionen och kommunismen. Tidigare forskningar har varit skeptiska till att USA genomförde marshallplanen som ett sätt att förhindra fortsatt Sovjetisk expansion och att se till att frihet och demokrati segrade. Istället anser tidigare forskning att USA agerade aggressivt, likväl indikerar även vår studie på detta, USA agerade alltså utefter realismen i den bemärkelsen.

När det gäller de realistiska spåren i beslutet av Marshallplanen kan man dra slutsatsen av att de är väl synliga. USA:s huvudsakliga mål med Marshallplanen enligt realismen var att förstärka sin makt mot Sovjetunionen i ett eventuellt krig. Detta på grund av att USA alltid måste vara beredda på ett potentiellt hot mot deras överlevnad. Även om ekonomisk makt är irrelevant för realister kan denna typ av makt också förstärka USA:s säkerhet mot Sovjetunionen.

Utifrån konstruktivismen finner vi indikationer på att USA i stort sett agerade utifrån ett egenintresse. Indikationer som bekämpningen av kommunismen låg i USA:s intresse att bekämpa, likaså att rädda den Europeiska ekonomin syftade till för att dels skapa stabilitet och dessutom för att därmed kunna stärka sin egen marknad på lång sikt. Urskiljer vi med vad motivet säger allmänt och istället fokuserar på det bakomliggande verkar det som att biståndet var ett verktyg av USA för att stärka den politiska identiteten hos de mottagande länderna och skapa bättre relationer till dessa för att kunna agera som en försvarslinje gentemot Sovjetunionen.

Som konklusion kan vi med sannolikhet säga att USA agerade mest utifrån ett konstruktivistiskt perspektiv. Eftersom vi tolkar USA:s agerande som en aggressiv handling men i syfte av att stärka sina egna intressen. Vi finner bevis på detta genom exempelvis USA:s val av att stärka stabiliteten i Europa i syfte av att stärka sin egen ekonomi på långsikt.

Även i fallet av att splittra Europa, där gällde det för USA att skapa en kulturell förbindelse för att på så sätt skaffa sig allierade och likaså en försvarslinje. Det låg även i USA:s intresse att legitimera sitt sätt att bekämpa USA och valde därför att ge bistånd på ett sätt som stater skulle tolka som ett moraliskt stöd från USA. Därmed ge upphov till att USA agerade moraliskt.

Med denna uppsats hoppas vi det ska underlätta för framtida forskning att studera USA:s ambitioner med Marshallplanen och deras bakomliggande motiv, och samt detta utifrån först och främst de två teoretiska perspektiv vi valt, dock med flera perspektiv i framtiden. Med hjälp av denna forskning kan man nu också lättare förstå på vilket sätt USA agerar i utrikespolitiska situationer. Faktumet att USA agerar mer konstruktivistiskt än realistiskt kan vara till stor användning i framtida forskningar. Vi anser det dock nödvändigt för framtida forskning att underbygga vår forskning för att förankra det inom ramen för politiska studier av konflikter och samarbeten.

6. Referenser

Bayard- Price, Harry, 1955. "The marshall plan and its meaning. An independent and unbiased appraisal of the entire record." Cornell University press: New York. Tillgänglig: http://marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/The_marshall_Plan_and_its_Meaning.pdf

Bland I., Larry, "Marshall and the "Plan"" i *Marshallfoundation.org*. Tillgänglig: <https://www.marshallfoundation.org/marshall/the-marshall-plan/history-marshall-plan/marshall-and-the-plan-by-larry-i-bland/> Hämtdatum: 2018-04-26

Cox, Michael - Kennedy-Pipe, Caroline, 2005.. "The Tragedy of American Diplomacy? Rethinking the Marshall plan." *Journal of Cold War Studies*, vol 7, nr 1: s 97-134. Tillgänglig: <http://www.people.fas.harvard.edu/~hpcws/The%20Tragedy%20of%20American%20Diplomacy.doc>

Cromwell, William C., 1979 "The Marshall Non-Plan, Congress and the Soviet Union." *The Western Political Quarterly*, vol 32, nr. 4: s. 422-443. Tillgänglig: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/106591297903200407>

Donnelly, Jack 2013. "Realism" i Burchill, Scott & Andrew Linklater (red), *Theories of international relations*. Palgrave Macmillan: ST Martin press LLC, s. 32-54

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wängnerud, Lena, 2012. "Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad". 4. uppl., Norstedts juridik, Stockholm,

Eichengreen, Barry. 2010. *Lessons from the Marshall Plan*. World Development Report background paper ; 2011. Washington, DC: World Bank. Tillgängligt: http://web.worldbank.org/archive/website01306/web/pdf/wdr_2011_case_study_marshall_plan_1.pdf

Foreign Assistance Act of 1948, Pub. L. 1948. *Economic Cooperation Act of 1948*. Cong.,.. PUB. L. NO. 80-472, 169. Tillgängligt: http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/Section_04a.pdf

Harriman Committee, 1947 = President Kommitténs utrikesutskott. European Recovery and American Aid. Tillgängligt: http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/04/European_Recovery_and_American_Aid_13_01_1947.pdf

Harry S. Truman, 1947. Marshallplanen. Program of united states support for European recovery. Tal, 19/12/1947. Tillgängligt: http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/Section_01.pdf

Hindley, Meredith, 1998. "How the Marshall Plan Came About". *HUMANITIES*, Vol 19, nr 6: s. 22-54. Tillgängligt: http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/How_the_Marshall_Plan_Came_About_000.pdf

Hitchcock I., William, 2010,. "The Marshall Plan and the creation of the West". i M. Leffler & O. Westad (red.), *The Cambridge History of the Cold War*. The Cambridge History of the Cold War, s. 154-174. Cambridge: Cambridge University Press. e-book. Tillgängligt: <https://www.cambridge.org/core/books/the-cambridge-history-of-the-cold-war/the-marshall-plan-and-the-creation-of-the-west/0686495C3DDC66B6E645C2F03C5CF5E6>

Marshall C., George, 1947. Marshallplanen. Tal, Juni 1947. Tillgängligt: <https://www.marshallfoundation.org/marshall/the-marshall-plan/marshall-plan-speech/>

Office of The Historian 1= USA, Utrikesdepartement. *Marshallplan*. Tillgängligt: <https://history.state.gov/milestones/1945-1952/marshall-plan> Hämtdatum: 2018-04-26

Office of The Historian 2 = USA, Utrikesdepartementet. *The Truman doctrine, 1947* Tillgängligt: <https://history.state.gov/milestones/1945-1952/truman-doctrine>

Price B. & Foulke E., 1952, Intervju 1. Interview with General George C. Marshall. Angående Marshallplanen. 30 oktober 1952. Tillgänglig:
https://www.trumanlibrary.org/whistlestop/study_collections/marshall/large/documents/index.php?documentid=7-6&pagenumber=1

Price B. & Foulke E., 1953, Intervju 2. Interview with General George C. Marshall. Angående Marshallplanen. 18 februari 1953. Tillgänglig:
http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/Price_and_Foulke_2_000.pdf

Sandford Jr- F. William. 1982. *The Marshall plan: Origins and implementation*. Washington: Department of State Bureau of Public Affairs. Tillgänglig:
http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/The_Marshall_Plan_Origins_and_Implementation_000.pdf

Reus-Smit, Christian 2013. "Constructivism" i Burchill, Scott & Andrew Linklater (red), *Theories of international relations*. Palgrave Macmillan: ST Martin press LLC, s. 217-239

To amend the Economic Cooperation Act of 1948, Pub. L 1948. *To amend the Economic Cooperation Act of 1948*. Cong., PUB. L. NO. 81-47, 77. Tillgänglig:
http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/Section_03.pdf

U.S State Department, 1947. Foreign relations of the United States. "Volume 3, The British Commonwealth; Europe". Washington Printing Office (1972). Sammanställd av University of Wisconsin Digital Collections (2011) Tillgänglig:
<http://images.library.wisc.edu/FRUS/EFacs/1947v03/reference/frus.frus1947v03.i0007.pdf>
Hämtad: 2018-05-03

U.S. Senate, 1948. Committee on Foreign Relations. *European Recovery Program*. 80th Cong., 2nd sess., S. Rep. 935. Washington: United States Government Printing Office. Tillgänglig:
http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/Section_02.pdf

U.S. House, 1948. Committee on Foreign Affairs. *Foreign Assistance Act of 1948*. 80th Cong., 2nd sess., H. Rep. 1585. Washington: United States Government Printing Office. Tillgänglig:
http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/Section_04b.pdf

U.S. House, 1949. Committee on Foreign Affairs. *Extension of the European Recovery Program*. 81st Cong., 1st sess., H. Rep. 323. Washington: United States Government Printing Office. Tillgänglig:

http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/Section_04c.pdf

U.S. House, 1952. Committee on Appropriations. *Mutual Security Appropriation Bill*. 82nd Cong., H. Rep. 1124. Washington: United States Government Printing Office. Tillgänglig:

http://www.marshallfoundation.org/library/wp-content/uploads/sites/16/2014/05/Section_12.pdf